

PEDAGOGIK AKMEOLOGIYA

xalqaro ilmiy-metodik jurnal

MS
2022

E-ISSN 2181-379-5

9 772181 379008

ISSN 2181-3787

9 772181 378001

ISSN 2181-3787
E-ISSN 2181-3795

“PEDAGOGIK AKMEOLOGIYA”
xalqaro ilmiy-metodik jurnal

«ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ АКМЕОЛОГИЯ»
международный научно-методический журнал

“PEDAGOGICAL ACMEOLOGY”
international scientific-methodical journal

maxsus son
2022

Jurnal haqida

"Pedagogik akmeologiya" xalqaro ilmiy-metodik jurnali

"Pedagogik akmeologiya" xalqaro ilmiy-metodik jurnaliga taqdim etilgan ilmiy maqolalarga qo'yiladigan asosiy talablar falsafa doktori (PhD), fan doktori (DSc) dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini xalqaro standartlar va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzurida Oliy attestatsiya komissiyasi to'g'risidagi Nizom talablari, shu jumladan elektron ilmiy-texnik jurnallarga qo'yiladigan talablar tizimi hisoblanadi.

«Педагогическая акмеология» международный научно-методический журнал

Основные требования к научным статьям, представляемым в международном научно-методическом журнале *«Педагогическая акмеология»* являются научные труды, рекомендованные для публикации основных научных результатов докторских (PhD), (DSc) диссертаций в соответствии с международными стандартами и «Положением о Высшей аттестационной комиссии» при Кабинете Министров Республики Узбекистан, в частности требования к электронным научно-техническим журналам.

About the magazine

"Pedagogical akmeology" international scientific-metodical journal

The main requirements for scientific articles submitted to the international scientific-metodical journal "Pedagogical akmeology" are scientific publications recommended for the publication of the main scientific results of doctoral (PhD), (DSc) dissertations in accordance with international standards and the "Regulation on the Higher Attestation Commission" Under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan, including from templates in the system of requirements for electronic scientific and technical journals.

Muassislar: "Sadridin Salim Buxoriy" MCHJ "Durdona" nashriyoti,
Buxoro davlat pedagogika instituti

Tahririyat manzili: O'zbekiston Respublikasi, Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi,
11-uy

Web-sayt: www.paresearchjournal.uz

Bosh muharrir:

Daminov Mirzohid Islomovich, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Bosh muharrir o'rinbosari:

Hamroyev Alijon Ro'ziqulovich, pedagogika fanlari doktori (DSc), professor

Mas'ul kotib:

Bafayev Muhiddin Muhammadovich, psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
dotsent

TAHRIR HAY'ATI:

Muqimov Komil Muqimovich, O'zR FA akademigi, fizika-matematika fanlari doktori, professor

Xamidov Obidjon Xafizovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Adizov Baxtiyor Rahmonovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Ibragimov Xolboy Ibragimovich, pedagogika fanlari doktori, professor

Abdullayeva Barno Sayfiddinovna, pedagogika fanlari doktori, professor

Yanakiyeva Yelka Kirilova, pedagogika fanlari doktori, professor (N. Rilski nomidagi Janubiy-G'arbiy Universitet, Bolgariya)

Madzigon Vasiliy Nikolayevich, akademik, pedagogika fanlari doktori, professor (Ukraina pedagogika fanlari milliy akademiyasi, Kiyev)

Maksimenko Sergey Dmitriyevich, psixologiya fanlari doktori, professor (Ukraina pedagogika fanlari milliy akademiyasi, Kiyev)

Chudakova Vera Petrovna, psixologiya fanlari nomzodi (Ukraina pedagogika fanlari milliy akademiyasi, Ukraina)

Kozubsov Igor Nikolayevich, pedagogika fanlari doktori, dotsent (Kiyev, Ukraina)

Mustafa Said Arslon, filologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Tadjixodjeyev Zokirxo'ja Abdusattorovich, texnika fanlari doktori, professor

To'xsanov Qahramon Rahimboyevich, filologiya fanlari doktori, dotsent

Muhitdinova Xadicha Sobirovna, pedagogika fanlari doktori, professor

Niyozmetova Roza Hasanovna, pedagogika fanlari doktori, professor

O'rayeva Darmonoy Saidaxmedovna, filologiya fanlari doktori, professor

Rasulov To'lqin Husenovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor

Hayitov Shodmon Axmadovich, tarix fanlari doktori, professor

To'rayev Halim Hojiyevich, tarix fanlari doktori, professor

Mahmudov Nosir Mahmudovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Muhammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ibragimova Gulsanam Nematovna, pedagogika fanlari doktori, dotsent

Kadirov Xayot Sharipovich, pedagogika fanlari doktori, dotsent

Jalilova Saboxat Xalilovna, psixologiya fanlari nomzodi, dotsent

Atabayeva Nargis Batirovna, psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muxtorov Erkin Mustafoyevich, psixologiya fanlari nomzodi, dotsent

Jumaniyozova Muhabbat Husenovna, filologiya fanlari nomzodi, dotsent

Farmonova Shabon Muhammadovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qo'ldoshev Rustambek Avezmurodovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

MUNDARIJA

Boboyeva Muyassar Norboyevna. Matematika fanini o'qitish jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish.....	6
Rasulov To'lqin Husenovich, Mamurov Boboxon Jo'rayevich. Matematika: oliy ta'lim va maktablar hamkorligining zamonaviy yo'nalishlari.....	13
Tabassum Saleem, Rasulov To'lqin Husenovich, Umarova Umida Umarovna. About the organization of distance education in universities of Uzbekistan and Pakistan.....	20
Dilmurodov Elyor Baxtiyorovich, Yaxyoyeva Sharofat Mirmuxsin qizi. Matematik masalalar va tenglamalar mavzusini o'qitish xususiyatlari	28
Latipov Hakimboy Mirzo o'g'li. Matematika darslarida interfaol metodlardan foydalanib kompleks son dan kvadrat ildiz chiqarish mavzusini o'qitish.....	34
Rashidov Anvarjon Sharipovich. Ko'pyoqlar va ularning sodda kesimlarini yasash mavzusini interfaol metodlar yordamida o'qitish	39
Jo'raqulova Farangis Murot qizi. Ikki to'g'ri chiziq va kesuvchi hosil qilgan burchaklar mavzusini o'qitishda interfaol metodlar.....	45
Sharipova Mubina Shodmonovna. Sodda irratsional tengsizliklarni yechish usullari.....	50
Ismoilova Dildora Erkinovna, Sharipova Mubina Shodmonovna. Algebraik kasrlarni ko'paytirish va bo'lish mavzusini o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari	56
Rashidov Anvarjon Sharipovich, Latipov Hakimboy Mirzo o'g'li. Silindrning hajmi mavzusini o'qitishda interfaol metodlar	62
Бобоева Муяссар Норбоевна, Марданова Феруза Ядгаровна. “Чизиқли тенгламалар системаси” мавзусини ўқитишда муаммоли таълим технологияси ва “зинама-зина” методини қўллаш	67
Xayitova Xilola G'afurovna, Sayliyeva Gulrux Rustam qizi. Funksiyaning o'sishi va kamayishi mavzusini o'qitishda interfaol metodlar	75
Xayitova Xilola G'afurovna. Tanlash usuli bilan kombinatorika masalalarni yechish metodikasi.....	81
Умарова Умида Умаровна. Масофавий таълимда айрим электрон дидактик таъминот воситалари.....	86
Sayliyeva Gulrux Rustam qizi. Fazoda Dekart koordinatalar sistemasi mavzusini o'qitishda interfaol usullar	92
Ахмедов Олимжон Самадович. Эффективные аспекты применения информационных и коммуникационных технологий при обучении математики	98
Ismoilova Dildora Erkinovna, Bir noma'lumli tengsizliklar va uni o'qitish metodikasi	108
Сафар Ходжиев, Наргиза Жўраева. Некоторые указания и решением текстовые задачи связанные с работой	114
Xodjiyev Safar, Jo'rayeva Nargiza Oltinboyevna. Parametrlil kvadrat tenglamalar va ularni yechish usullari.....	123
Raupova Mokhinur Haydar kizi. Benefits of computerized learning systems in mathematics	133
Dilmurodov Elyor Baxtiyorovich, Qurbonov G'ulomjon G'afurovich. Natural sonlarni qo'shish mavzusini o'qitishning afzalliklari.....	138
Dilmurodov Elyor Baxtiyorovich. Uchburchak tengsizligi mavzusini interfaol usullar yordamida o'qitish metodikasi.....	145
Do'stova Shahlo Baxtiyorovna. O'nli kasrlarni qo'shish va ayirish mavzusini interfaol usullar va aktdan foydalanib o'tish	151
Avezov Alijon Xayrulloevich, Nuriddinova Nigina Zamon qizi. Chizg'ich va sirkul yordamida geometrik masalalarni yechishni o'rganish bo'yicha metodik tavsiyalar.....	161

Rasulov Xaydar Raupovich. Absolyut uzluksiz funksiyalar mavzusini o'qitishda ayrim metodik tavsiyalar	168
Bahronov Bekzod Islom o'g'li, Jo'raqulova Farangis Murot qizi. Aralash sonlarni qo'shish va ayrish mavzusini o'qitishning o'ziga xos xususiyatlari.....	180
Avezov Alijon Xayrulloevich. Oliy matematika fanini o'qitishdagi innovatsiyalar va ilg'or xorijiy tajribalar.....	185
Марданова Феруза Ядгаровна. Математика faninig tabiiy fanlar bilan bog'liqligi haqida	193
Ахмедов Олимжон Самадович, Жумаева Чарос Илхомжон кизи. Основы и способы развития речемыслительной деятельности школьников при обучении математике.....	199
Do'stova Shahlo Baxtiyorovna, To'xtamishova Gulnora Mels qizi. Olimpiada masalalarini yechish usullari	207
Sayfullayeva Dilafro'z Ahmadovna, Mirzaqulova Nodira Ibragimovna. Texnologiya fani o'qituvchilarini kreativ, kasbiy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	216
Akobirova Madina Bo'ronovna, Sayfullayeva Dilafro'z Axmadovna. Texnologik ta'lim yo'nalishida xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fanini innovatsion texnologiyalardan foydalanib xorijiy tilda o'qitish.....	224
Akobirova Madina Bo'ronovna. Texnologiya fanlarini o'qitishda ingliz tilining ahamiyati	230
Karimova Mahbuba Nutfullayevna. Innovatsion texnologiyalardan foydalanib bo'lajak texnologiya fani o'qituvchilarining ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish	235
Jo'raev Akmal Razzoqovich, Rasulova Zilola Durdimurotovna. Oliy ta'lim muassasalarida o'quv jarayonlarini elektron ta'lim resurslardan foydalanib tashkil etish imkoniyatlari	240
Rasulov To'liqin Husenovich. Ishorasi aniqlanmagan ichki ko'paytmalar haqida ayrim mulohazalar	247
Раупова Мехринигор Хайдаровна. Педагогик амалиёт жараёнида бўлажак биология ўқитувчисининг квазипрофессионал фаолиятга тайерлаш методикаси	252
Mo'minova Sevara Faxriddinovna. Psixologning o'rta va o'rta maxsus ta'lim tizimidagi faoliyati	264
Jo'raev Akmal Razzoqovich, Xallogova Oygul Olimovna. Texnologiya darslarini pedagogik texnologiya asosida tashkil etish.....	271
Ориф Хамраевич Узиков. Профессиональная компетентность - это качества присущие самым успешным работникам	279
Мухидова Олима Нуриллоевна. Конструирование женского платья по инструкционно-технологическим картам	286
Quliyeva Shahnoza Halimovna. Texnologiya darslarida tanqidiy fikrlashni rivojlantiruvchi texnologiyalardan foydalanish.....	295

Akobirova Madina Bo'ronovna

Buxoro davlat universiteti «Elektronika va texnologiya» kafedrası o'qituvchisi

ORCID - 0000-0002-2043-9476

Sayfullayeva Dilafro'z Axmadovna

Buxoro davlat universiteti «Elektronika va texnologiya» kafedrası dotsenti

ORCID - 0000-0002-0980-5812

TEKNOLOGIK TA'LIM YO'NALISHIDA XALQ HUNARMANDCHILIGI VA BADIY LOYIHALASH FANINI INNOVATSION TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANIB XORIJIY TILDA O'QITISH

***Annotatsiya.** Oliy ta'lim tizimining texnologik ta'lim yo'nalishida tahsil olayotgan talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda ixtisoslik fanlarni xorijiy tilda o'qitish jarayonida «suhbat» hamda «demonstratsiya, illyustratsiya va ekskursiya (sayohat) metodidan foydalanishning afzalliklari yoritilgan.*

***Kalit so'zlar:** demonstratsiya, illyustratsiya, ekskursiya, kompetentlik, kasbiy faoliyat, ixtisoslik, texnologiya, o'xshashlik, didaktik, interfaol metodlar, salohiyat, pedtexnologiya, innovatsiya.*

ОБУЧЕНИЕ НАРОДНЫМ ПРОМЫСЛАМ И ХУДОЖЕСТВЕННО- ДИЗАЙНЕРСКОМУ НА ИНОСТРАННОМ ЯЗЫКЕ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБЛАСТИ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Акобирова Мадина Бурановна

Преподаватель кафедры «Электроника и технологии»

Бухарского государственного университета

ORCID - 0000-0002-2043-9476

Сайфуллаева Дилафруз Ахмадовна

доцент кафедры «Электроника и технологии»

Бухарского государственного университета

ORCID - 0000-0002-0980-5812

***Аннотация:** преимущества использования метода «Беседа» и «Демонстрация, иллюстрация и экскурсия (путешествие)» в процессе преподавания профильных предметов на иностранном языке при подготовке студентов, обучающихся по технологическому направлению образования системы высшего образования, к профессиональной деятельности выделена.*

***Ключевые слова:** демонстрация, иллюстрация, экскурсия, компетентность, профессиональная деятельность, специализация, технология, подобие, дидактические, интерактивные методы, компетентность, педтехнология, инновации.*

TEACHING FOLK CRAFTS AND ART DESIGN IN A FOREIGN LANGUAGE USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE FIELD OF TECHNOLOGICAL EDUCATION

Akobirova Madina Buronovna

Senior teacher of the Department of «Electronics and Technology»

of Bukhara State University

ORCID - 0000-0002-2043-9476

Sayfullayeva Dilafroz Akhmadovna

Associate Professor of the Department of «Electronics and Technology»

of Bukhara State University
ORCID - 0000-0002-0980-5812

Annotation. *The advantages of using «conversation» and «demonstration, illustration and excursion (travel)» method in the process of teaching specialized subjects in a foreign language in the preparation of students studying in the technological education direction of the higher education system for professional activity are highlighted.*

Key words: *demonstration, illustration, excursion, competence, professional activity, specialization, technology, similarity, didactic, interactive methods, competence, pedagogical technology, innovation.*

KIRISH

Bugungi globallashuv vaqtida rivojlangan va rivojlanish bosqichida bo'lgan barcha davlatlar dunyo miqyosida o'zining iqtisodiy-ijtimoiy holatini yanada yaxshilash, jahon bozorida tutgan rolini mustahkamlashni o'z oldiga maqsad qilib olgan. Shuningdek, yildan yilga yuksalib borayotgan mamlakatlar qatorida yurtimizda ham ilm-fan, ta'lim, iqtisodiyot, sanoat, sport, san'at, madaniyat singari barcha sohalarida o'sishga erishish va buning natijasida ilmiy salohiyatini oshirish, aholi turmush tarzini bundanda yaxshilash maqsadida tizimli islohotlar amalga oshirilmogda.

So'ngi yillarda ta'lim tizimida shiddat bilan kirib kelayotgan yangi pedagogik texnologiyalar, innovatsiyalar, yangi-yangi pedagogic-psixologik tushunchalar, interfaol metodlarni ta'lim beruvchi tomonidan o'zlashtirib va qo'llanib borishi, ta'lim mazmunini tubdan o'zgartirib yubordi desak mubolag'a bo'lmaydi. Zamonaviy o'qituvchi dars jarayonida «aktyor» emas, aksincha «rejissyor» bo'lishi kerakligini anglash lozim. U o'z o'quvchi talabalarini fanga ijodkorlik nuqtai nazari bilan qarashlarini tashkil qilishi, ularda izlanuvchanlik xususiyatlarini shakllantirishi va albatta yangi pedagogic texnologiya usullaridan foydalangan holda darsni tashkil etishi kerak bo'ladi. Buning uchun esa u bir necha yangicha ta'lim usullarini yaxshi bilishi kerak.

ASOSIY QISM

Interfaol metodlar ortiqcha ruhiy va jismoniy kuch sarflamay, qisqa vaqt ichida yuksak natijalarga erishish maqsadini nazarda tutadi. Dars mobaynida ma'lum nazariy bilimlarni o'quvchiga yetkazish, unda ayrim faoliyat yuzasidan ko'nikma va malaka hosil qilish, ma'naviy sifatlarni shakllantirish, o'quvchi bilimini nazorat qilish hamda baholash o'qituvchidan yuksak mahorat va tezkorlik talab qiladi [1-2].

Bizga ma'lumki mamlakatimizda har yili ilm-fanning bir necha yo'nalishi tanlab olinib, alohida e'tibor bilan rivojlantirmogda. Bu yil fizika va chet tillari ana shunday ustuvor sohalar etib belgilandi. 2022-yil 19-yanvarda qabul qilingan —xorijiy tillarni o'rganishni takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risidagi prezident qarori chet tillarini o'rganish imkoniyatlarini kengaytirdi. Shunga asosan oliy ta'limda ixtisoslik fanlarni ingliz tilida o'qitish yo'lga qo'yilgan bo'lib, bu fanlarni o'qitishda dunyoda samarali natija bergan o'qitish metodikalari, dastur va darsliklarini ta'lim tizimida joriy etib, xorijiy tillarni mukammal o'zlashtirishga ko'maklashadi.

Innovatsion texnologiyalarni darsda qo'llash haqida so'z ketar ekan «texnologik ta'lim» yo'nalishida ixtisoslik fanlaridan «xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash» fanini ingliz tilida o'qitishda suhbat» hamda «demonstratsiya, illyustratsiya va ekskursiya (sayohat) metodidan foydalanish talabalarining ingliz tiliga bo'lgan qiziqishini hamda ushu fan bo'yicha kasbiy kompetentligini oshirishda samara berishini ko'rsatdi. Ixtisoslik fanlarini chet tilida o'rgatishda ham 4 ta bosqich eshitish (listening), gapirish(speaking), o'qish(reading), yozish(writing) mahoratini oshirish kerak bo'ladi. Bu mahoratni oshirishda esa ushbu metodlarning o'rni beqiyosdir [3].

Suhbat metodi - tajribada eng ko'p qo'llaniladigan va samarali metodlardan biridir. Bu ko'pincha savol-javob metodi deb ham yuritiladi. Chunki mazkur metod dars jarayonida savol-

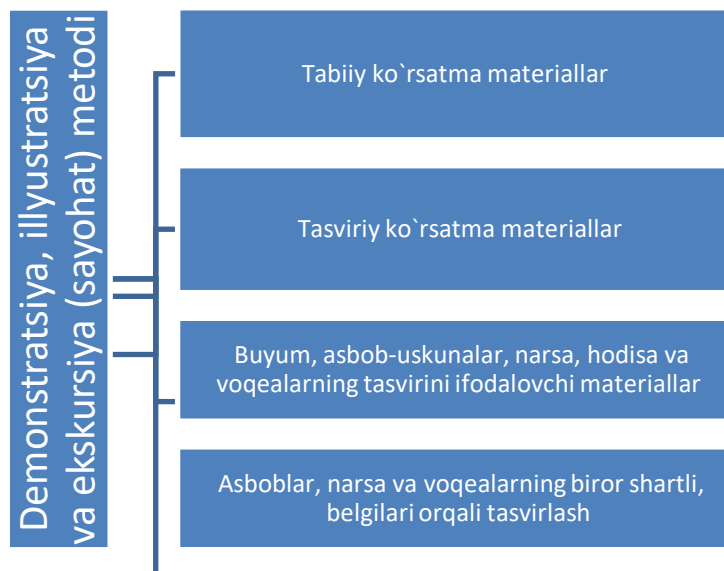
javob vositasida olib boriladi. O'qituvchi talabalarga savol berib yoki ilgari o'zlashtirgan bilimlarini eslariga tushirish, yoxud mavjud bilimlar asosida yangi mavzulardan tegishli xulosa va natijalar chiqarish, umumlashtirish, shuningdek, talabalarning o'zlashtirgan bilimlariga tayanib, yangi xulosalar chiqarishni taklif etish yo'li bilan bilim, ko'nikma va malakalar berishi nazarda tutiladi. Suhbat quyidagi maqsadlarda olib borilishi mumkin:

- o'tilgan mavzuning mazmuniga bog'liq holda talabalarning hayotda kuzatgan va tajribada ishlatgan fakt (dalil), narsa va hodisalardan nimalarni bilganliklarini aniqlash;
- o'tilgan mavzu va hatto ilgari o'tilgan materiallarni (ma'lumotlarni) qayta esga tushirish;
- talabalarning bayon qilinayotgan ma'lumotni qanchalik idrok qilayotganliklarini aniqlash;
- o'tilayotgan mavzuga oid ma'lumotlar haqida suhbat olib borish;
- bayon qilinayotgan ma'lumotni takrorlash va mustahkamlash;
- o'tilayotgan mavzu yuzasidan xulosa chiqarish, umumlashtirish, qoida va ta'riflar ustida ishlash;
- o'zlashtirilgan bilim, hosil qilingan ko'nikma va malakalarni hisobga olish;
- uyga berilgan topshiriq va mustaqil o'rganilgan ma'lumotlar haqida ingliz tilida suhbat o'tkazish.

Suhbat metodi o'qituvchi faoliyatining yangi-yangi qirralarini ochib beradi va bir maqsadga qaratilgan mustahkam harakat birligini tug'diradi.

Demonstratsiya, illyustratsiya va ekskursiya (sayohat) metodi

Demonstratsiya va illyustratsiya o'quv ma'lumotlarini aniq usullar orqali bevosita idrok qilish jihatidan muhim ahamiyatga ega. O'rganilayotgan buyum va hadisalarni to'liq va aniq tasavvur etgan taqdirdagina o'quvchilarning olgan bilimlari chuqur va puxta bo'ladi. O'quvchilar turmush va texnikadagi narsa, hodisa va voqealarni demonstratsiya metodi orqali bevosita ko'rib, idrok qilishlari natijasida ular haqida mustaqil fikr yuritish, tahlil qilish, tegishli xulosalar chiqarishga muvaffaq bo'la oladilar. Bu metod dars davomida yoki darsning ayrim qismlarida qo'llaniladi. Ilyustrativ- tasvirlash. Rasmlar ko'rsatish. Maktabda qo'llaniladigan ko'rsatma ma'lumotlar ikki turda bo'lishi mumkin [4].

1. Tabiiy ko'rsatma materiallar: o'simliklar, hayvonlar, foydali qazilmalar, ularning to'plamlari, fizik asbob va boshqalar.

2. Tasviriy ko'rsatma materiallar. Bu materiallar mazmuni, tuzilishi va shakliga qarab ikki turga bo'linadi:

3. A) buyum, asbob-uskuna, narsa, hodisa va voqealarning tasvirini ifodalovchi materiallar (rasm, surat, fotosurat, diafilm, kinofilm, videofilm va hokazolar);

4. B) asbob-uskuna, narsa va voqealarning biror shartli, belgilari orqali tasvirlash yoki qisqartirilgan tasviriy ma'lumotlar-chizmalar, jadvallar, diagrammalar va shular singari.

O`quvchilar tomonidan o`rganilayotgan asbob va uskunalar, hodisalar jonli hamda kuzatib idrok etilishi, unga oid bilim asoslarini egallanishiga sayohat (ekskursiya) metodi deyiladi [5].

«Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash» fanidan sayohat o`tkazishda bir qancha talablarga amal qilinishi lozim.

Mazmuniga ko`ra sayohat to`rt yo`nalishda bo`lmog`i lozim

tabiatni kuzatish va o`rganish maqsadida olib boriladigan;

sanoat va qishloq xo`jaligi ishlab chiqarishiga oid;

ijtimoiy va maishiy mazmundagi materiallar bilan tanishishga oid;

san`at va adabiyot ma`lumotlari bilan tanishishni nazarda tutuvchi;

O`qituvchi sayohat oxirida talabalar bilan o`zlashtirilgan materiallarga asoslangan holda kuzatish yuzasidan o`quvchilar bilan ingliz tilida suhbat o`tkazadi. O`quvchilar sayohat yuzasidan hisobot yozadilar.

Amaliy mashg`ulotlar (og`zaki, yozma va grafik masalalar yechish, laboratoriya ishlarini bajarish) og`zaki, yozma va grafik masalalar ishlash metodi muhim didaktik ahamiyatga ega bo`lib, deyarli u hamma o`quv fanlari bo`yicha keng qo`llaniladi. Amaliy ishlash metodi o`quvchilar o`zlashtirgan bilim, ko`nikma va malakalarni mustahkamlash, tekshirib ko`rish, takrorlash, shuningdek, ularni turmushda qo`llay olish qobiliyatlarini taraqqiy ettirish maqsadida olib boriladi. mashg`ulotdan kuzatiladigan maqsad talabalarning mustaqil bajaradigan ishlarining xususiyatlariga qarab olib boriladi.

Xalq hunarmandchiligi va badiiy loyihalash fanining laboratoriya mashg`ulotlarini ingliz tilida o`tkazish metodi.

Laboratoriya ta`lim jarayonida talabalar tabiatdagi narsa va hodisalar, ularning shakli, hajmi, tarkibi, tuzilishi, o`zgarishi va taraqqiy etish qonunlari haqida yangidan-yangi bilimlar berish va mustahkamlash hamda ularning tegishli ko`nikma va malakalar hosil qilishlarida muhim ahamiyatga ega. Talabalar tomonidan hunarmandchilik xonasida narsa va hodisalarni maxsus jihozlar vositasida (o`lchov asboblari, tajriba jihozlari va tajriba uchun kerak bo`lgan asbob va anjomlar kabilar yordamida) bevosita o`rganishga laboratoriya ishlari deb aytiladi. Laboratoriya mashg`ulotlari maxsus jihozlangan laboratoriya xonasi hamda tegishli apparat, asbob-uskunalar, o`lchov asboblari bilan ta`minlangan oddiy o`quv xonalarda, bilim yurtining tajriba uchastkalarida olib boriladi. Odatda laboratoriya mashg`ulotlari o`qituvchi tomonidan ilgari og`zaki bayon qilish-tushuntirish, hikoya qilish, ma`ruza va suhbat metodi bilan o`tilgan ma`lumotlarni aniqlash, isbot qilish va mustahkamlash maqsadida olib boriladi. Ba`zan bunday mashg`ulotlar yuqori sinflarda ham yangi bilim berish maqsadida qo`llaniladi. Ko`pincha laboratoriya darsi mashg`ulotning tavsifiga qarab uch turda: kuzatish; tajriba yoki eksperiment

o`tkazish; tegishli asbob uskunalar vositasida muayyan biror narsani o`lchab yoki tekshirib ko`rishda qo`llaniladi. Bitta laboratoriya mashg`ulotida ikki yoki uch xil metod qo`llanilishi mumkin. O`qituvchi talabalarning mustaqil ish boshlashlaridan oldin tajribaning muvaffaqiyatli chiqishiga erishish uchun ularga tegishli yo`l-yo`riq berishi mumkin [6].

Bundan ayniqsa:

- A) belgilangan tajribadan kuzatilgan maqsad;
- B) kuzatilgan yoki tajriba qilinadigan hodisaning xususiyati;
- V) tajribada qo`llaniladigan asboblarning tuzilishi, xususiyati va ishlatilish yo`llari;
- G) tajriba ishini boshqarish tartibi;
- D) tajriba yuzasidan nimalarni yozib olish zarurligi;
- E) tajribaning xavfsiz bo`lish choralari hamda ko`rsatma berilishi zarur.

Talabalar uchun yaxshi ta'lim sifati, birinchi navbatda:

- barcha fanlar bo'yicha yaxshi bilimga ega bo`lgan holda, o`quv oxirida talaba hech qanday muammosiz bilim yurtlariga, ishga kirishi mumkin;
- kelajakda martabada muvaffaqiyatga erishish, hayotda belgilangan maqsadga erishish imkoniyatlari bilan;
- qo`shimcha bilim, o`rganish, mavzularni tushunish bilan;
- barcha fanlar bo'yicha chuqur mustahkam bilimga ega.

Ota-onalar uchun

- bitiruvchiga hayotda o`z o`rnini topishga, atrofda odamlarning hurmatiga erishishga imkon beruvchi bilim, ko`nikma va malakalarni egallash bilan;
- fanlarni bilishi, o`qituvchilarning kasbiy mahorati bilan;
- talabalarning olgan bilimlarini hayotda qo`llash qobiliyati bilan; o`qituvchining o`z mavzusi bilan bolalarni o`ziga jalb qilish qobiliyati bilan.

O`qituvchilar uchun yuqori sifatli ta'lim quyidagilarga bog`liq:

- talabani universitetga tayyorlash, fanning eng qiziqarli masalalarini chuqur ochib berish, talabani nafaqat aqliy, balki axloqiy jihatdan ham tayyorlash qobiliyati bilan;
- talabani mustaqil fikrlash, tahlil qilish va mustaqil ishlash qobiliyati bilan;
- o`quvchining individual xususiyatlarini, bolalarning qobiliyatlari va ehtiyojlarini hisobga oladigan oliygoh bilan;
- o`qituvchining professional pozitsiyasi va o`zini o`zi anglashi bilan, u o`z maqsadlarini aniq ko`rsatsa, ularga qanday erishishni bilsa va ma'naviy qulaylikni his qilsa.

Zamonaviy o`qituvchining muvaffaqiyati:

- o`zini o`zi boshqarish qobiliyati
- oqilona shaxsiy maqsadlarni qo`ying
- muammolarni hal qilish qobiliyati
- shaxsiy o`shish

- zukkolik va innovatsion ijodkorlik qobiliyati.

O`quvchilarni ma'naviy barkamol, aqliy salohiyati yuqori, mustaqil va erkin fikrlovchi, ijodkor bo`lib shakllanishida pedagogic innovatsiyalarni qo`llash, integrative jarayonda asoslanish, interfaol metodlardan foydalanish kamlik qiladi. O`quvchi shaxsining ichki olamini hisobga olish kerak bo`ladi. Ya'ni uning shaxsiy fikri bilan hisoblashish, undagi qobiliyatlarni payqash, uning so`z boyligini oshib borishiga ijobiy ta'sir ko`rsata olish zarur. Xo`sh buning uchun nima qilish kerak degan savol o`z-o`zidan tug`ilishi muqarrar. Quyidagi qoidalar darslarni samarali tashkil etish uchun muhim omil bo`lishi mumkin:

- dars qoldirmaslik va kech qolmaslik;
- aniq maqsad qo`yish va unga erishish;
- vaqtdan unumli foydalanish;
- fikrni bo`lmaslik;
- eshita olish, savol berish madaniyatiga rioya qilish;
- o`zgalar fikrini hurmat qilish;
- o`zaro hurmat;

- ma'suliyatli bo'lish;
- faollik, ijodkorlik va bunyodkorlik;
- kayfiyatni mo'tadil saqlash;
- tashkilotchi va tashabbuskor bo'lish;
- fikrni qisqa, aniq va ravon ifoda etish;
- o'zaro hurmat, hayrixohlik, hamdardlik, yordam ko'rsatish.

XULOSA

Bu qoidalar shaxsni yuqori ma'naviyatli, keng fikrlovchi, ijodkor, bo'lib shakllanishiga yordam beradi, shuningdek o'zgalarni fikrini hurmat qilishga o'rgatadi. O'quvchilar dars jarayonida shu qoidalarga amal qila olishsa o'z fikrlarini, g'oyalarini aytishdan cho'chimasa, serg'ayrat, shijoatli, qalb tuyg'ulari ilmda beorom bo'lsa, o'zgalarni fikrini hurmat qila olishsa darslar o'z samarasini berishi aniq.

Hozirgi davr talabidan kelib chiqqan holda o'quvchilarni o'z-o'zini tarbiyalaydigan, o'zi mustaqil izlanib, bilimlarni egallaydigan darajaga olib chiqish asosiy vazifa hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Akobirova M.B., Sayfullayeva D.A., Navruzova S.T., Islamova Sh.K. «The role of «folk craft» science in improving the living culture and spirituality of the people». «Current research journal of pedagogics. Volume 02 issue 12 December 2021. SJIF 2021: 5.714 B 135-139
2. Сайфуллаева Д.А. Методы математического описания контуров лекал швейных изделий, методы линейно-круговой аппроксимации. Молодой Учёный международный научный журнал. 2016.- №11 часть IV.-С.459-461
3. Sayfullayeva D.A Innovative and Individual Approach in Professional and Vocational Training of Young People with Disabilities. Eastern European Scientific Journal. Ausgabe 6-2017 Part I.- P.154-157
4. Olimov Kakhramon Tanzilovich, Sayfullaeva Dilafruz Ahmedovna, Khimmataliev Dustnazar Omonovich, Ashurova Sanobar Yuldashevna, Gaffarov Feruz Hasanovich. Teaching Special Subjects for Students with Disabilities in Preparation for the Profession by Using Innovative Educational Technologies. International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE) ISSN: 2278-3075, Volume-9 Issue-1S, November 2019. B.425-429
5. Sayfullayeva D.A, Rustamov E.T, Rayimova D.D, Jabborova M. J., Faridov M. F. Characteristics of technical creativity in technological education. Innovative technologica methodical research journal. 2021. B-37-41.
6. Internet manba: www.buxdu.uz.